

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

23. An qui accedit ad audiendum Sacrum, dum Præfatio dicitur, & non sit aliud, teneatur illud audire? Et an peccet mortaliter, qui non assistit consecrationi, licet totam Missam audiat? Et an qui ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

quam sententiam nouissime tenet, ac tuctur Io. de Lugo de Sacram. Euchar. disp. 22. sect. 1. num. 3. qui bene aduertit, frustra exigi à Nauarzo, quod postea per se ipsum Euangelium omisium legat, ea enim lectio priuata patrum refert ad præceptum audiendi Missam.

RESOL. XXIII.

An qui accedit ad audiendum Sacrum, dum Præfatio dicitur, & non sit aliud, teneatur illud audire? Et an peccet mortaliter, qui non assistit consecrationi, licet totam Missam audiat? Et an qui tamen vsque ad consecrationem interesse possit, non censetur adstrictus vsque ad illam assistere, cum in illa parte præceptum de audiendo Sacro nequeat impleri quoad substantiam? Ex part. 3. tract. 6. & Misc. 2. Ref. 69.

est alia actio melior & aptior quam sumptio ipsa, vt in ea constituitur ratio Sacrificij, quia Sacrificij in-cruenti ratio consistit in representatione Sacrificij in-cruenti: hoc autem sumptione ipsa representatur iuxta verba Pauli, Quotiescumque manducabitis, &c. mortem Domini annuntiabitis. Quamuis ergo etiam consecratione representetur, putant adhuc hi Auctores melius sumptione rationem actionis Sacrificij representari: idem totam essentiam in eo constituunt. Hoc supposito; ad difficultatem in titulo Resolutionis positam, negatiue nominatim contra me respondet amicus noster Pater Auerfa, quest. 11. sect. 19. vbi sic ait: Rursus non esset censenda modica pars Missæ, illa in qua consistit substantia Sacrificij: Quare si quis non adesset consecrationi, & sumptioni, quamuis adesset de reliquo toti Missæ, non satisfaceret præcepto. Qui verò deesset tantum consecrationi, vel tantum sumptioni, satisfaceret præcepto, admittit Lugo, disp. 22. num. 4. eo quia sub opinione manet, in qua ex his actionibus consistat essentialiter Sacrificium. Adhaeret Diana part. 5. tr. 13. res. 61. Sed potius non videtur satisfacere tum quia, vt putamus, vtraque est de substantia Sacrificij: tum quia, etiam illi qui vel vnam, vel alteram putant esse de essentia Sacrificij, adhuc fatentur, alteram ita esse de integritate, & necessitate, vt omnino debeat in ipso Sacrificio exerceri: quare sic etiam, qui tenentur audire Missam, ad vtramque assistere debent. Ita Auerfa, satis quidem probabiliter.

2. Sed ego non discedo à sententia quam docui, & quam nouissime docet Leandrus de præcept. Eccl. tract. 2. disp. 1. quest. 44. quia satis probabile est præfationem sumptionem, nec partialiter adhuc pertinere ad essentiam Sacrificij vt probat ipsemet Leandrus cum aliis, de Sacrament. tom. 2. tract. 8. disp. 1. quest. 15. Ergo cum aliis omisso huius partis sit eius, & parua, non erit mortalis: vnde ex his apparet vtramque sententiam esse probabilem; itaque apponam hic verba Ludouici Caspensis in cursu Theologiæ, tom. 2. tract. 23. disp. 4. sect. 2. num. 16. vbi sic ait: Doctores existimant, cum qui egreditur ab Ecclesia quando Sacerdos vult consecrare, & finita consecratione statim regreditur, peccare lethaliter; nec satisfacere præcepto, & addunt idem fortasse esse si ante communionem discederet; quia vel est de substantia, vel maxime pertinens ad perfectionem Sacrificij: & hæc sententia quoad priorem partem de absentia tempore consecrationis est valde conformis iis que supra docuimus; videlicet essentiam huius Sacrificij in consecratione consistere: vnde qui non adest tempore consecrationis, præsens non est, neque assistit huic Sacrificio; quia verò sub lite est in quo essentia Sacrificij consistat, an in consecratione, an verò in sumptione, poterit in praxi amplecti vtraque sententia: dummodo consecratio, & sumptio simul non omittantur. Ita ille; cui etiam adde Pelizzarium in Man. Regul. tom. 1. tract. 5. cap. 4. sect. 2. num. 52.

3. Nota tamen satisfacere præcepto audiendi Missam, qui tempore non solum sumptionis, sed etiam consecrationis ingrederetur Sacristiam verbi gratia ad afferendum aliquid necessarium, vt me citato docet Leandrus vbi supra, quest. 45. qui etiam, quest. 46. extendit hoc, etiam si quis exiret extra Ecclesiam ad faciendum, vel deferendum aliquid ad Missam necessarium. Vnde non deseram hic apponere verba Patris Dicastilli de Sacram. tom. 1. tract. 5. disp. 5. dub. 3. num. 42. vbi sic ait: Quæri potest, an satisfaciat Missæ præcepto, qui inseruiens Missæ aliquando recedit à Sacrificio? Respondo; qui inde recedunt, tanquam ministri, vt aliquid necessarium

vt. huius Ref. & in tr. 9. tr. 7. Ref. 111. §. Alii. qui.

Sup. hoc supra in Ref. 22. eusdem paulo post initium, vers. & similiter.

Sup. hoc in fine §. seq. & in Ref. not. seq.

Quæ nunc sequetur. & supra in tr. 11. Ref. 55. à fin. 2. vsque ad §. vlt. & eusdem recitatio infra in fine §. Sed Ref. 27.

Sup. hoc in Ref. seq. & in Ref. præterita in dubia h. vlt. §. 1.

Sup. hoc prope finem §. præteriti, vers. Qui vero.

Sup. contento in hoc & seq. §. supra in Ref. sol. 15. §. vlt. tim. à prius capio, & infra in Ref. seq. prope finem. vers. Nam si quis.

RESOL. XXIV.

An qui adest præsens, & audit totam Missam, dampno tempore consumptionis Sacrificij adimpleat præceptum? Et Resolutio huius questionis pendet ex illa, an consumptio sit de substantia Sacrificij Missæ? Et inferitur eum, qui de Ecclesia egreditur, quando Sacerdos vnus consecrare, & finita consecratione statim regreditur, peccare lethaliter, nec satisfacere præcepto? Et quid dicendum est de eo, qui tempore non solum sumptionis, sed etiam consecrationis ingrederetur Sacristiam ad afferendum aliquid necessarium, an satisfaciat præcepto de audienda Missa in die festo? Et quid etiam, si quis exiret extra Ecclesiam ad faciendum, vel deferendum aliquid ad Missam necessarium? Ex part. 10. tract. 14. & Misc. 4. Ref. 48. alias 46.

§. 1. Solutio huius difficultatis pendet ex alia, nempe an consumptio sit de substantia Sacrificij Missæ. Et affirmatiue respondent aliqui. Probatur, quia ad rationem Sacrificij requiritur aliqua immutatio in Christo, qui est res oblata, nulli autem alij actioni Missæ videtur posse tribui ratio immutationis, nisi sumptioni, per quam aliqua ratione Christus immutatur; imò etiam si quis velit ad rationem actionis Sacrificij Missæ, quia inuentum Sacrificium est, nullam requirit in Christo immutationem, nulla

